केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षामधील अर्थसंकल्पिय तरतूदीमधून सामाजिक विशेष घटका करिता केंद्र हिस्सा ६०% समरुप राज्य हिश्श्याचे अनुदान ४०% लेखाशिर्ष २२१०G६०९ बाब ३१ अंतर्गत उपलब्ध तरतूद रु.९३३०.३७ लक्ष मधून रु.१६५८.८० लक्ष इतका निधी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

सार्वजनिक आरोग्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांकः बियुडी-१३२५/प्र.क्र.३४३/एनएचएम (संगणक क्र.११८४२२६)

१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रूग्णालय संकूल इमारत
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००१.
दिनांक : ०४ ऑगस्ट, २०२५

वाचा :-

१. केंद्र शासनाचे मंजूरी आदेश क्रं.G.२७०१७/४५/२०२५-२६/NHM-Finance/FTS-८३३८९४८, दिनांक २०.०६.२०२५
२. केंद्र शासनाचे पत्र क्र D.O. F.No.१ (१३). PFMS/२०२०, NHM Finance दि.१६.०२.२०२३
३. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.संकीर्ण-१०१८/प्र.क्र.४६/अर्थोपाय, दिनांक ०५.१२.२०२३.
४. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक ०८.१२.२०२३.
५. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२५/ प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि.०७.०४.२०२५
६. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.पूरक-२०२५/ प्र.क्र.६५/अर्थ-३, दि.१४.०७.२०२५
७. शासन निर्णय क्र. बियुडी-१३२५/प्र.क्र.३४३/एनएचएम २६.६.२०२५ (संगणक क्र.११८४२२६)
८. संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे पत्र क्र.राआसोम/एफएमजी/रा. हि/५१५१३-२१/२०२५-२६ दिनांक २९/०७/२०२५.

प्रस्तावना :-

ग्रामीण जनतेस सहजसाध्य, परवडन्याजोगी, कार्यक्षम, उत्तरायी आणि विश्वासार्ह आरोग्य सेवा उपलब्ध करुन देण्याच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने संपूर्ण देशात एप्रिल, २००५ पासून राष्ट्रीय

ग्रामीण आरोग्य अभियान सुरु केले आहे. सदर योजनेअंतर्गत प्रजनन व बाल आरोग्य कार्यक्रम (Reproductive child Health), नियमित लसीकरण, मिशन प्लेक्सीपुल, पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण व पल्स पोलिओ लसीकरण इत्यादी आरोग्य सेवा देण्यात येतात. त्या अनुषंगाने प्रस्तुत प्रकरणी केंद्र व राज्य शासनाचा प्राप्त झालेला निधी सन २०२५-२६ च्या मुळ अर्थसंकल्पीत तरतुदीतून पुढील प्रमाणे वितरीत केलेला आहे त्याबाबतचे विवरण पत्र पुढीलप्रमाणे आहे:-

(रु. लाखात)

अ.क्र.	तपशील	२२१०G६०९ - (३१)
A	सन २०२५-२६ करिता अर्थसंकल्पिय अंदाज	९३०८.८७
B	पावसाळी अधिवेशनातील तरतूद	९३३०.३७
	एकूण अर्थसंकल्पीय तरतूद	**१८६३९.२४**
	शासन निर्णयानुसार प्राप्त अनुदान	
१	बियुडी -१३२५/प्र.क्र.२१३/एनएचएम (संगणक क्र.१०८७६२०) दि.१८.०६.२५	२३४५.१२
२	बियुडी -१३२५/प्र.क्र.३२२/एनएचएम (संगणक क्र.११७८२१३) दि.२५.०६.२५	४९५६.७३
३	बियुडी -१३२५/प्र.क्र.३४३/एनएचएम (संगणक क्र.११८४२२६) दि.२६.०६.२५	१८५९.८७
४	बियुडी -१३२५/प्र.क्र.२१३/एनएचएम (संगणक क्र. १०८७६२०) दि.२५.०६.२५	१४७.१५
C	**एकूण शासन निर्णयानुसार प्राप्त अनुदान**	९३०८.८७
D	**उपलब्ध तरतूद एकूण** (A-B-C)	**९३३०.३७**

उपरोक्त विवरणपत्रात नमूद केल्यानुसार राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियाना करीता सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी सामाजिक विशेष घटकासाठी वितरीत करुन दिलेल्या ६०% केंद्र हिस्सा समरुप ४०% राज्य हिश्श्यापोटी २२१०G६०९ या लेखाशिर्षातंर्गत सामाजिक विशेष घटकाकरीता बाब ३१ अंतर्गत रु.१६५८.८० लक्ष इतका निधी सन २०२५-२६ च्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतुन राज्य आरोग्य सोसायटीस उपलब्ध करुन देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

<u>शासन निर्णय :-</u>

राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य कार्यक्रमाकरीता सामाजिक विशेष घटाकाकरीता सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षासाठी ६०% केंद्र हिस्सा त्यास समरुप ४०% राज्य हिस्सा वितरीत करण्याकरिता २२१०G६०९ या लेखाशिर्षाखाली बाब ३१ अंतर्गत रु.१८६३९.२४ लक्ष इतकी तरतूद करण्यात आली आहे. सबब सदर तरतुदीतून राज्य हिश्श्याकरिता बाब ३१ अंतर्गत रु.१६५८.८० लक्ष इतक्या अनुदानाची आवश्यकता असून राज्य हिश्श्याचे अनुदान राज्य आरोग्य सोसायटीस वितरीत करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. सदरचा खर्च राज्य लेखाशिर्ष २२१०G६०९ अंतर्गत सन २०२५-२६ च्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा व त्या लेखाशिर्षाखाली खर्ची दाखविण्यात यावा.

०३. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करुन विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आरोग्य सोसायटीच्या यांच्याकडे सूपुर्द करावी. यासाठी सहसंचालक (अ. व प्र.), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

०४. सदर प्रस्तावावरील खर्च खालील प्रमाणे नमुद लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२५-२६ साठी मंजुर करण्यात आलेल्या उपलब्ध तरतुदीतुन भागविण्यात यावा.

(रु.लाखात)

अ.क्र	तपशिल	राज्य हिस्सा		
		लेखाशिर्ष	सन २०२५-२६ (मूळ तरतूद + पूरक मागणी)	वितरीत करावयाची रक्कम (राज्य हिस्सा ४०%)
१	मागणी क्रं.एन-३, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६ सार्वजनिक आरोग्य, ७८९, अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) अनुसूचित जाती घटक (०१)(०५) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) कार्यक्रम, ३१-सहायक अनुदाने वेतनेतर	२२१०G६०९ - (३१)	१८६३९.२४	१६५८.८०

०५. वित्त विभागाच्या दिनांक ०७ एप्रिल, २०२५ व १४ जुलै २०२५ च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक ०७.०४.२०२५ व १४.०७.२०२५ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्ठातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

०६. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आरोग्य सोसायटीच्या लेखा परिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप नसल्याचे राज्य आरोग्य सोसायटीने प्रमाणित केलेले आहे.

०७. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या/लाभार्थ्याच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे.

०८. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशिर्षाखाली एक वर्ष जूने संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बॅक खात्यात जमा करुन खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक ०७.०४.२०२५ व १४.०७.२०२५ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे /अटी व शर्तीचे पालन करुन त्या संदर्भात आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या बाबीं स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आरोग्य सोसायटीस अथवा सदरहून निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात येणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहील.

महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. मुंविनि-२०२२/प्र.क्र.२७/२०२२/विनियम, दिनांक १२.०१.२०२३ मधील नमूद अटी व शर्तीच्या अधिन राहून निधी वितरण करण्यात येत आहे.

०९. सदर अनुदान सशर्त असून या पूर्वी वितरीत केलेल्या अनुदानाचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.

१०. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करुन खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक २४.०६.२०२१ व दिनांक १४.१०.२०२१ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे/ अटी व शर्तीचे पालन करुन त्यासंदर्भात आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या बाबी स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आरोग्य सोसायटीस अथवा सदरहू निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात योणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहील.

११. सदर प्रस्तावावरील निधीच्या विनियोगाच्या अनुषंगाने आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीच्या संदर्भात शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार सक्षम प्राधिकारी यांची प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

१२. प्रस्तुत शासननिर्णय वित्त विभाग परिपत्रक दिनांक ०७.०४.२०२५ व १४.०७.२०२५ च्या परिपत्रकातील तरतूदीच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२५०८०४१२४६५१६४१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

ANIL SAWARE

Digitally signed by ANIL SAWARE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=PUBLIC HEALTH DEPARTMENT, 2.5.4.20=073348b7a8767f0f7865422df1e65ce2f3bcdf6786e4712e2c088a9ac4ffee3f, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=1C7875BFBCCDB94828A5028954F06ED28EC75FD43053DB3AE8254FA5A5D14A57, cn=ANIL SAWARE
Date: 2025.08.04 14:39:37 +05'30'

(अनिल वि. सावरे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. अति. संचालक, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पूणे
६. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणॆ
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
८. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प/व्यय-१३), मंत्रालय, मुंबई.
१०.कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मुंबई
११.निवडनस्ती (आरोग्य -७) ..